

Sygn. akt II Cz 64/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Płowaś (spr.)

SSO Piotr Starosta

SSO Bogumił Goraj

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2015 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa J. S., D. S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świeciu VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Tucholi w przedmiocie kosztów postępowania zawartego w punkcie 2,3 i 4 wyroku z dnia 20.10.2014 roku, sygn. akt VI C 55/13

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **zasądzić od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Sygn. akt II Cz 64/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Świeciu w VI Zamiejscowym Wydziale Cywilnym w Tucholi wyrokiem z dnia 20.10.2014 roku oddalił powództwo. W punkcie 2 tego wyroku zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W punkcie 3 wyroku Sąd przyznał biegłemu wynagrodzenie za udział w rozprawie w kwocie 181,88 zł a w punkcie 4 zasądził od powodów kwotę 139,10 zł tytułem nieopłaconych kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wyroku wskazano, iż powództwo o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części nieruchomości powoda zostało oddalone z uwagi na uznanie za zasadny zgłoszonego w toku procesu przez pozwanego zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu.

O kosztach procesu należnych pozwanej Sąd Rejonowy orzekł w punkcie 2 wyroku w oparciu o art. 98 § i 3 kpc i art. 99 kpc, zgodnie z którymi strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, przy czym do niezbędnych kosztów procesu strony

reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Sąd wskazał, iż na koszty te w niniejszej sprawie złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 2000 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu), opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty sądowe w wysokości 2000 zł poniesione w związku z uiszczoną zaliczką na wynagrodzenie biegłego.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku powoda o zastosowanie art. 102 kpc z uwagi na fakt, iż reguła w nim ustanowiona winna mieć zastosowanie wyjątkowo zwłaszcza w sytuacji, gdy strona niezaznajomiona z przepisami prawa nie ma obiektywnej świadomości co do słuszności swoich roszczeń. W niniejszej sprawie powód był zaś reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, który już na początkowym etapie postępowania i po zapoznaniu się ze stanowiskiem strony przeciwnej winien był wysnuć stosowne wnioski co do oceny zasadności zgłaszanych żądań. Już bowiem w odpowiedzi na pozew pozwana zgłosiła zarzut nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie, a takie stanowisko pozwanej znane było powodowi i jego pełnomocnikowi jeszcze przed wniesieniem powództwa do sądu. Wynika to wprost z pisma pozwanej spółki z dnia 17.10.2011 roku zawartego na karcie 31 akt.

Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 102 kpc

Zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania zawarte w punkcie 2,3 i 4 wyroku wnieśli powodowie, żądając jego zmiany w całości i odstąpienia od obciążania powodów kosztami procesu w niniejszej sprawie w całości, zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych i odstąpienia od obciążania powodów kosztami postępowania zażaleniowego. Jako wniosek ewentualny powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji

Skarżący zarzucili naruszenie przepisu postępowania tj. art. 233 § 1 kpc polegające na braku wszechstronnego rozważenia przez Sąd I instancji całości zebranego materiału dowodowego oraz uchybieniu podstawowym regułom oceny wiarygodności i mocy dowodów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu, a w konsekwencji zaniechaniu ustalenia przez Sąd Rejonowy okoliczności stanu faktycznego w postaci sprzecznej z zasadami współżycia społecznego postawy pozwanej na etapie przedprocesowym. Nadto powodowie zarzucili naruszenie przepisu art. 102 kpc poprzez jego niezastosowanie, polegające na bezpodstawnej odmowie przyjęcia, że w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający nieobciążanie powoda kosztami postępowania.

Pozwany w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie należało uznać za bezzasadne.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku co do braku podstaw do zastosowania wobec powoda jako strony przegrywającej proces art. 102 kpc i odstąpienia od obciążania go należnymi stornie pozwanej kosztami procesu.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że przepis art. 102 kpc ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jest to wobec tego rozwiązanie szczególne, niepodlegające wykładni rozszerzającej, a tym samym wykluczające stosowanie wszelkich uogólnień i wymagające do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Sam przepis art. 102 kpc nie konkretyzuje jednak pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi.

Podstaw do zastosowania art. 102 kpc należy poszukiwać w konkretnych okolicznościach danej sprawy przekonujących o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegranej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Należą do nich zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego, w świetle których uzasadniona jest ocena, że chodzi o wypadek szczególnie uzasadniony.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie tak rozumiany „wypadek szczególnie uzasadniony” nie występuje. Słusznie Sąd I instancji wskazał na fakt, iż powodowie byli reprezentowani przez tego samego profesjonalnego pełnomocnika nie tylko w toku postępowania i to od jego początku ale także na etapie przedsądowym. Odpada, zatem argument, że powodowie mogli żywić subiektywne przekonanie o zasadności swojego żądania jako nie znający prawa na tyle aby po zapoznaniu się ze stanowiskiem pozwanego wyrażonym w odpowiedzi na przedsądowe wezwanie do zapłaty dokonać obiektywnej oceny zasadności zgłaszanego roszczenia.

Pozew wniesiony został w dniu 05.01.2012 roku a w dniu 17.10.2011 roku pozwany sporządził pismo w odpowiedzi na wezwanie przedsądowe, w którym powiadomił pełnomocnika powodów, iż nie może uznać zgłoszonych żądań, albowiem od kilkudziesięciu lat jest on albo jego poprzednicy prawni posiadaczem służebności przesyłu w dobrej wierze, co oznacza, że już po 20 latach posiadania doszło do nabycia służebności przez zasiedzenie na podstawie art. 291 kc. Wskazano również w tym piśmie na orzeczenie Sądu Najwyższego i przepisy prawa, zgodnie z którymi pozwany posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości powodów.

Wobec takiego stanowiska pozwanego rzeczą profesjonalnego pełnomocnika procesowego było dołożenie należytej staranności w celu potwierdzenia lub zaprzeczenia nabycia przez pozwanego w drodze zasiedzenia służebności gruntowej. Takich czynności należało dokonać przed wniesieniem powództwa tak aby zminimalizować ryzyko przegrania procesu przez stronę powodową. Tymczasem powodowie i ich pełnomocnik poprzestali na negowaniu zasadności stanowiska pozwanego. Pełnomocnik powodów nie zwrócił się do pozwanego np. o dokumenty potwierdzające fakt posiadania służebności, nie dokonał analizy bogatego już wówczas orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych na temat nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści zbliżonej do służebności przesyłu i obliczania terminów zasiedzenia. Z odpowiedzi na wezwanie przedsądowe wynikało w sposób jasny, że w przypadku wniesienia pozwu o zapłatę pozwany będzie bronił się właśnie poprzez złożenie zarzutu zasiedzenia. Do dnia wniesienia pozwu pełnomocnik powodów miał prawie 3 miesiące na dokonanie w/w czynności, był to zatem wystarczający czas aby dokładnie ocenić czy zasadnym będzie występowanie z pozwem o zasądzenie odszkodowania za bezumowne korzystanie z gruntu powoda.

Dodatkowo podnieść należy, że pozwany do odpowiedzi na pozew dołączył wszystkie dokumenty, które następnie służyły Sądowi Rejonowemu do oceny zarzutu zasiedzenia jako zasadnego. Tymczasem powodowie nie rozważali cofnięcia pozwu a przeciwnie domagali się przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Powołany w sprawie biegły sądowy, który miał się wypowiedzieć jedynie w kwestii ustalenia daty powstania urządzeń przesyłowych i ich przebiegu, potwierdził po przeprowadzeniu wizji lokalnej prawidłowość danych zawartych w dokumentach dołączonych do odpowiedzi na pozew. Również po zapoznaniu się z opinią biegłego pełnomocnik powodów nadal nie cofnął pozwu. Po wydaniu przez Sąd Rejonowy wyroku, w którym oddalono powództwo pełnomocnik nie wniósł apelacji.

Wszystkie te okoliczności wskazują, iż w niniejszej sprawie mieliśmy do czynienia z odmiennym stanem faktycznym niż w orzeczeniach wskazywanych w zażaleniu, a okoliczności sprawy nie uzasadniają zastosowania art. 102 kpc w odniesieniu do obowiązku zwrotu kosztów procesu przez powodów.

Sąd Okręgowy uznał, iż Sąd Rejonowy wydając zaskarżone postanowienie nie naruszył ani art. 233 § 1 kpc albowiem dokonał wszechstronnej analizy okoliczności sprawy pod kątem zastosowania art. 102 kpc a tym samym nie naruszył art. 102 kpc stwierdzając brak szczególnie uzasadnionych okoliczności pozwalających na odstąpienie od zasady odpowiedzialności za wynik procesu wynikającej z art. 98 kpc.

Wskazać należy, że poza zarzutami dotyczącymi w istocie art. 102 kpc powodowie nie przedstawili żadnych innych zarzutów dotyczących prawidłowości rozstrzygnięć zawartych w punktach 3 i 4 wyroku, a Sąd II instancji nie dostrzegł w tym zakresie żadnych nieprawidłowości.

Wobec powyższego na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 1 i 2 kpc zażalenie powodów jako bezzasadne należało oddalić.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono zgodnie z art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 2 i art. 99 kpc oraz zgodnie z § 6 pkt 3 i § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.